

Nihat Ali Özcan¹

Bölge Çalışmaları Program Danışmanı

Erol Başaran Bural²

Bölge Çalışmaları Program Danışmanı

SÜRPRİZ STRATEJİSİ VE PSİKOLOJİK HARP BOYUTUYLA AKSA TUFANI

*İstihbaratın ve aklın parlak ışığı altında düşmanın niyetini
okumaya çalışmak, savaş sisinin yarattığı yanılsamalarla her
defasında duvara çarpar.*

Carl von Clausewitz

DEĞERLENDİRME NOTU

GİRİŞ

7 Ekim 2023 tarihinde Orta Doğu'nun kadim sorunlarını yeni bir aşamaya taşıyan ilginç bir hadiseye tanıklık ettik. O gün, bir grup Hamas mensubunun motosikletler, iş makineleri, paramotorlar ve yaya olarak gerçekleştirdiği, film sahnelerini aratmayan "Aksa Tufanı" operasyonu, İsrail'in Gazze sınırındaki fiziksel güvenlik hattını çökertti. Ancak çöken yalnızca güvenlik hattı değildi. İsrail'in caydırıcılık, istihbarat üstünlüğü ve rakibin niyetlerini doğru okuyabilme varsayımları üzerine kurulu aşırı özgüvene dayalı güvenlik anlayışı da büyük bir hasar aldı. Hamas ve diğer Filistinli grupların Gazze'den İsrail'e düzenlediği bu koordineli saldırılarda (International Court of Justice, 2025, s.18) çoğu sivil, yaklaşık 1.200 kişi hayatını kaybetti, 251 kişi de rehin alınarak Gazze'ye götürüldü.

Şok etkisi yaratan bu saldırı, dünya kamuoyunun dikkatini bölgeye çekti. İsrail toplumunda derin bir travma yaratan olay, bölgesel düzeni derinden sarsan "sürpriz" bir gelişmeydi. Bazı araştırmacılar (Hokayem, 2023, s.57) 7 Ekim'i Hamas açısından askerî bir başarı, İsrail açısından ise kapsamlı bir başarısızlık olarak değerlendirdiler.

Hamas'ın "Aksa Tufanı" olarak adlandırdığı bu operasyonun stratejik önemi yalnızca saldırının büyüklüğünden değil,

¹ <https://www.tepav.org.tr/tr/ekibimiz/s/46>

² <https://www.tepav.org.tr/tr/ekibimiz/s/>

Bu çalışmada ifade edilen bulgular, sonuçlar, öneriler ve görüşler tamamen yazar(lar)ına aittir. TEPAV'ın resmî görüşü değildir. © TEPAV, aksi belirtilmedikçe her hakkı saklıdır.

asimetrik karakterinden de kaynaklanmaktadır. Ezici askerî, teknolojik ve istihbari üstünlüğü elde tutan İsrail, kendisine göre daha zayıf bir aktörün istihbarata karşı koyma (İKK), sürpriz, aldatma ve doğru zamanlama gibi faktörleri bir araya getirerek inisiyatifi ele geçirmesini engelleyememişti.

Sürprizin büyüklüğü (Barnea, 2026, ss.34-36), İsrail'in saldırı öncesindeki tehdit algısıyla birlikte düşünüldüğünde daha da belirginleşmektedir. İsrail'in geleneksel güvenlik anlayışı caydırıcılık, stratejik erken ikaz ve savaş başladığında hızlı ve belirleyici askerî sonuç alma kapasitesi üzerine inşa edilmişti. Ne var ki Hamas saldırısından önce İsrail güvenlik kurumlarında Hamas'ın caydırıldığı ve mevcut statükoyu değiştirecek geniş ölçekli bir saldırı düzenle(ye)meyeceği yönünde bir kanaat ve inanç hâkimdi. İsrail'in bu yaklaşımı hem yanlış bir stratejik tasavvur hem de temenniye dayalı bir düşünme (*wishful thinking*) biçimiydi.

Saldırıdan yaklaşık iki hafta önce (Barnea, 2026, s.38) askerî istihbarat ve İsrail Güvenlik Ajansı'nın³ siyasi karar alıcılara sunduğu değerlendirmelerde de, Hamas'ın caydırıldığı varsayımı yer almaktaydı. Bu nedenle, 7 Ekim yalnızca bir sınır güvenliği ihlali ya da taktik bir baskın olarak değil, rakibin kapasite ve niyetlerine dair yerleşik kabullerin de çöktüğü bir "stratejik bir sürpriz" olarak ele alınmalıdır.

Öte yandan bu olayı yalnızca İsrail'in başarısızlıkları üzerinden açıklamak, saldırıyı hazırlayan aktörün rolünü ikincil konuma itme riski taşır. Bu ölçekte ve bu denli koordineli bir operasyonun sürpriz etkisi yaratabilmesi için hedefler hakkında bilgi toplanması, hazırlıkların gizlenmesi, harekât güvenliğinin korunması ve karşı tarafın mevcut değerlendirmelerini yanlış yönlendirecek bir sahnenin sergilenmesi gibi süreçlerin de mercek altına alınması gerekir.

Bu analiz, meselenin iki yönüne odaklanmaktadır: Birincisi, İsrail istihbaratının karar alıcıları zamanında ikaz edememesi ve saldırıyı önleyememesi veya aslında bazı önemli emareler olmasına rağmen karar alıcıların istihbaratı göz ardı etmesidir. İkincisi ise Hamas'ın, çok daha güçlü bir teknoloji ve istihbarat gücüne karşı hazırlıklarını İsrail'in gözünden ve kulağından tamamen saklayabilmesidir. Bu iki süreç, madalyonun iki farklı yüzünü teşkil etmektedir.

Aksa Tufanı sonrası insani kayıplar ve fiziksel yıkım da son derece ağır boyutlara ulaşmıştır. Eylül 2026 itibarıyla Gazze'de yaşamını yitirdiği bildirilen Filistinli sayısı 65.000'in üzerindedir. İsrail tarafında ise (State of Israel, 2026) yaklaşık 2.100 kişi hayatını kaybetmiş, 11.000'den fazla kişi ise yaralanmıştır.

Uydu görüntülerinden yola çıkarak yapılan değerlendirmeye göre (OCHA, 2026), bölgedeki yapıların yaklaşık %82'si hasar görmüş, bu yapıların yaklaşık 135.000'i ise tamamen yıkılmıştır. Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği ve Dünya Bankası'nın birlikte hazırladığı değerlendirmede, Gazze'de fiziksel hasarın 35,2 milyar ABD dolarına, ekonomik ve sosyal kayıpların ise 22,7 milyar dolara ulaştığı tahmin edilmektedir. Aynı değerlendirmeye göre, Gazze'nin yeniden inşası için gereken finansmanın (World Bank, European Union & United Nations, 2026) yaklaşık 71,4 milyar dolar olduğu öngörülmektedir.

Bu çalışmanın cevap aradığı temel soru şudur: Hamas, İsrail karşısındaki belirgin askerî ve teknolojik güç asimetrisine rağmen 7 Ekim 2023'te stratejik sürprizi nasıl gerçekleştirdi ve saldırının ilk aşamasındaki operasyonel etkiler, sonraki yaklaşık üç yıllık süreçte ne ölçüde sürdürülebilir stratejik sonuçlara dönüşebildi?

³ Şabak veya Şin Bet kısaltmalarıyla bilinir. İsrail'in iç güvenlik ve karşı istihbarat servsidir.

TEORİK ÇERÇEVE: STRATEJİK SÜRPRİZ VE ASİMETRİK GÜÇ

Stratejik sürpriz, (Wirtz, 2009, s.73) yalnızca bir saldırının beklenmeyen bir zamanda gelmesi anlamına gelmez. Hedefin tehdit algısı ile saldırganın gerçek niyet ve kapasitesi arasındaki farkın operasyonel avantaja çevrilmesi stratejik sürprizi yaratır. Wirtz'e göre sürpriz, saldırganla hedef arasındaki stratejik etkileşimin bir bileşenidir ve taraflar arasındaki güç eşitsizliği bu etkileşimin anlaşılmasında özellikle belirleyicidir.

Personel, teknoloji, istihbarat, ateş gücü ve ekonomik kaynaklar bakımından üstün bir rakiple uzun süreli ve simetrik bir rekabete girmek, maddi kapasitesi daha düşük bir aktör için elverişli olmayabilir. Zayıf taraf bu yüzden rakibin toplam gücünü yok etmeyi değil, bu gücün belirli bir zaman ve mekânda etkili biçimde kullanılmasını engelleyecek yöntemleri hedefleyebilir. Nitekim Wirtz (2009, ss.80–81), sürpriz ile asimetrik saldırılar arasında doğrudan bir ilişki kurar ve özellikle devlet dışı aktörlerin daha güçlü rakiplere karşı sürprizi cazip bulabileceğini belirtir.

Bu bakımdan stratejik sürpriz bir güç eşitleyicisi değil, geçici bir güç çarpanı sayılmalıdır. Nizamî'e göre (2026, ss.197-200) askerî sürpriz, rakibi hazırlıksız yakaladığı bir zaman, yer veya yöntemle vurarak kullanılan kuvvetle orantısız sonuçlar üretmeye imkân tanır. Hız, istihbarat, İKK, aldatma, harekât güvenliği ve beklenmeyen yöntemler bu etkinin oluşumunda pay sahibidir. Böylece sürpriz, yapısal güç dengesini değiştirmek yerine bu dengenin savaş alanındaki etkisini bir süreliğine askıya alabilir. Kaldı ki görünürde ani olan bir saldırının arkasında aylara, hatta yıllara yayılan hazırlık, eğitim, gizlilik ve rakibin algısını şekillendirme çabası bulunabilir.

Sürprizin başarısını yalnızca taarruz eden tarafın faaliyetleriyle açıklamak da yeterli değildir. Wirtz'e göre (2009, ss.78–79) hedef taraf kendi tercihlerini ve rasyonallite anlayışını rakibine yansıttığında, rakibinin riskli bir girişimini “mantıksız” ya da “gerçekleşmesi mümkün olmayan” bir seçenek olarak görebilir. Burada sorun her zaman bilgi eksikliği değildir; saldırıya dair göstergeler mevcut olsa bile bunları anlamlı bir ikaza çevirecek analitik çerçeve de eksik olabilir. İsrail'in geleneksel erken ikaz anlayışı esas olarak devletlerden gelebilecek konvansiyonel tehditlere göre biçimlenmiştir. Tehdit ortamı örgütlü devlet dışı aktörlere doğru kayarken, erken ikaz mekanizması aynı ölçüde güncellenememiştir (Baram & Ben Israel, 2025, ss.470–471).

7 Ekim'in ilk saatleri, tam da bu mekanizmayı gözler önüne sermiştir. İlk andan itibaren (Sobelman, 2026, ss.3–4) İsrail'in gözetleme ve savunma sistemlerinin etkisinin sınırlanması, eş zamanlı saldırılar ve verilen karşılığın gecikmesi Hamas'a geçici bir operasyonel hareket serbestisi ve inisiyatif kazandırmıştır. Hamas, taraflar arasındaki büyük askerî güç farkına rağmen, bölgesel ve iç siyasi gelişmeleri stratejik bir fırsat penceresi olarak değerlendirmiştir. Buradaki kritik ayrım operasyonel sürpriz ile stratejik başarı arasındadır. Wirtz'e göre (2009, ss.79–81) sürpriz kısa vadede bir kuvvet çarpanı (*force multiplier*) işlevi görebilir. Ne var ki sürpriz etkisi, saldırıya uğrayan tarafın siyasi ve toplumsal mobilizasyonunu artırdığında zamanla bir direnç çarpanına (*resistance multiplier*) dönüşebilir. Çünkü stratejik sürprizin yarattığı ilk şok dalgası atlatıldıktan sonra, hedef alınan toplumda oluşan varoluşsal tehdit algısı; dağınık direniş odaklarını konsolide eden ve uzun vadeli yıpratma kapasitesini besleyen güçlü bir sosyopolitik tepki üretir. Başlangıçta saldırgan lehine taktik bir üstünlük sağlayan bu şok etkisi, zamanla asimetrik savaşın olağan dinamiklerini kırarak savunanın stratejik direniş gücünü artırır.

HAMAS'IN İSTİHBARAT, ALDATMA VE İSTİHBARATA KARŞI KOYMA FAALİYETLERİ İLE İSRAIL'İN İSTİHBARAT BAŞARISIZLIĞI

Aksa Tufanı operasyonunun yarattığı stratejik sürpriz, yalnızca İsrail istihbaratının başarısızlığıyla açıklanamaz. Çünkü Hamas'ın başarılı hazırlık sürecini de önemli bir faktör olarak ele almak gerekir (Seloom, 2026, ss.81–83). 7 Ekim, Hamas'ın istihbarat toplama, İKK, harekât güvenliği ve stratejik aldatma faaliyetleriyle birlikte incelenmelidir. Stratejik sürpriz yalnızca hedef tarafın körlüğünden ya da pasif istihbarat zafiyetinden kaynaklanmaz. Sürpriz, saldıran aktörün hangi verilerin görünür kılınacağını ve bu verilerin rakibin zihninde nasıl anlamlandırılacağını etkileme kapasitesiyle, başka bir ifadeyle bilişsel yönlendirme ve aldatma uygulamalarıyla da yaratılabilir.

Bu etkileşimin ilk ayağı (Seloom, 2026, ss.88–90), Hamas'ın İsrail hakkında bilgi toplama ve analiz etme kapasitesidir. Hamas, açık kaynak istihbaratı, insansız hava araçlarıyla keşif, siber faaliyetler ve insan istihbaratı gibi farklı disiplinler üzerinden İsrail'in askerî konuşlanmasını, sınır güvenliği altyapısını, gözetleme sistemlerini ve rutin faaliyetlerini doğru bir şekilde analiz etmiştir. Elbette, bu istihbarat kapasitesi 7 Ekim'in hemen öncesinde oluşturulmamıştır. Hamas'ın uzun yıllar boyunca İsrail'in insan istihbaratı faaliyetlerine yönelik karşı istihbarat kapasitesi geliştirdiği (Flamer, 2023, ss.63–64, 72–73) ve bazı İsrail kaynaklarını çift taraflı ajanlara dönüştürdüğü açıkça görülmektedir. Bu bulgular, 7 Ekim'de sergilenen operasyonel başarının daha uzun soluklu bir istihbarat, İKK ve örtülü operasyon öğrenme ve icra etme sürecinin ürünü olduğunu düşündürmektedir.

Bilgi toplamak kadar kritik olan ikinci unsur (Seloom, 2026, ss.90–91), saldırı hazırlıklarının gizlenmesidir. Hamas'ın harekât güvenliği anlayışında, operasyonun her aşaması ve her seviyesinde “kompartmantasyon”⁴ prensibi merkezî bir yere oturmuştur. Planın bütününe bilenlerin sayısı sınırlı tutulurken, alt kademedeki unsurlar yalnızca kendi görevleri konusunda bilgilendirilmiştir. Elektronik haberleşme, operasyonun icrasına kadar azaltılmış ya da elektronik aldatma için kullanılmıştır. Bu yaklaşım, İsrail'in sinyal istihbaratındaki üstünlüğünün etkisini kırmayı başarmıştır. Böylece teknolojik bakımdan daha zayıf olan aktör, rakibinin teknolojik üstünlüğünü aynı alanda aşmaya çalışmak yerine, bu üstünlüğün ihtiyaç duyduğu elektronik izi azaltarak avantaj elde etme yolunu seçmiştir.

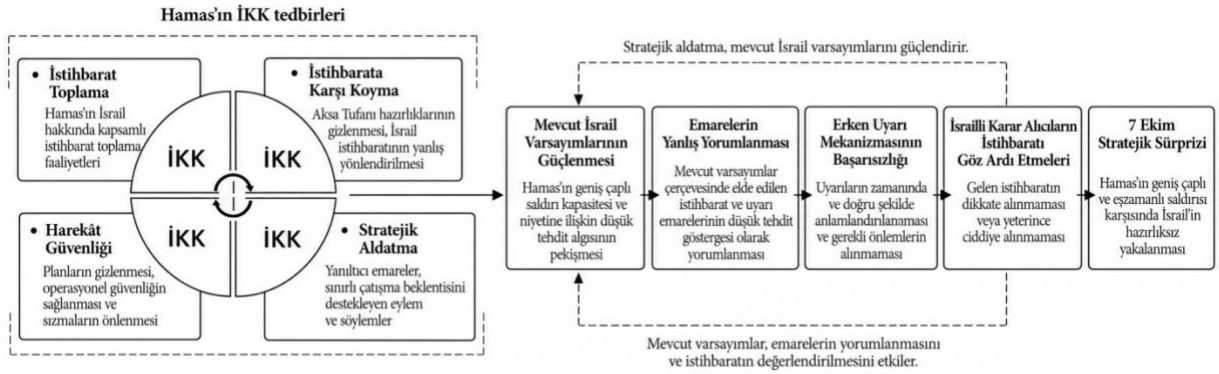
Gizliliğin ötesinde stratejik aldatma (Barnea, 2026, ss.34–35; Seloom, 2026, ss.82–83), İsrail'in Hamas hakkında taşıdığı kanaati pekiştirecek biçimde görüntü vermiştir. İsrail güvenlik çevrelerinde Hamas'ın geniş çaplı bir savaştan kaçınacağı ve yönetsel-ekonomik kazanımlarını korumaya öncelik vereceği yönündeki “Hamas caydırıldı” anlayışı iyice yerleşmiştir. Bu değerlendirme, temenniye dayalı düşünmeyle ilişkilendirilirken, Hamas'ın hazırlıklarını gizlemesinin yanı sıra İsrail'deki bu beklentiyi güçlendirecek bilinçli davranışlar da sergilediğine yönelik birçok emare bulunmaktadır. Burada stratejik aldatmanın amacı, rakibe bütünüyle yeni bir hikâye kabul ettirmekten çok, onun mevcut varsayımlarını güçlendirmek ve desteklemektir.

Bu nedenle, 7 Ekim öncesindeki sorun (Seloom, 2026, s.90), mutlak bir istihbarat eksikliği gibi görünmemektedir. Zira Hamas'ın bazı hazırlıklarına dair emarelerin bulunduğu ve “Jericho

⁴ Gizli operasyonlarda personelin yalnızca kendi göreviyle sınırlı bilgiye erişebildiği, böylece herhangi bir üyenin yakalanması durumunda tüm yapının ve gizli faaliyetlerin güvenliğinin tehlikeye girmesini önleyen hiyerarşik bir güvenlik tedbiridir.

Wall⁵ olarak anılan Hamas'a ait bir saldırı planının da İsrail'in eline geçtiği kamuoyunda uzun süre tartışılmıştır. Ancak yapbozun parçalarının, yakın bir saldırıya ilişkin bütüncül bir ikaza dönüştürülemediği anlaşıyor. Nitekim saldırıdan saatler önce Hamas muhaberesinde görülen olağandışı hareketliliğin, geçmiş tatbikatlarla benzerliği nedeniyle genel bir alarma yol açmadığı görülmektedir. 6–7 Ekim gecesine ait şüpheli emarelerin (Barnea, 2026, ss.53–55) “Hamas caydırıldı” tasavvurunun gölgesinde yeterli tehdit ağırlığına ulaşamadığı da iddialar arasındadır. Burada görülen sorun yalnızca bilgi toplama değil, bilginin analiz edilmesiyle de ilgilidir. Yoğun teknolojik gözetleme (Karam, 2026, ss.735–737) çok miktarda veri üretmiş, fakat yerleşik analitik çerçeveler, zihinsel tembellik ve aşırı özgüven bu verinin istihbarat ve stratejik ikaza dönüşmesini güçleştirmiştir.

Şekil 1. Hamas'ın İKK Tedbirleri ve Stratejik Sürprizinin Oluşumu

Bu durum Aksa Tufanı'nı bir tür “Kassandra metaforu” (Wyss, 2024, ss.1–2) üzerinden okumayı da mümkün kılmaktadır: “ikaz niteliği taşıyan işaretlerin varlığı, bunların karar vericiler tarafından tehdit olarak kabul edileceği anlamına gelmez.” Burada Kassandra metaforu “kimsenin hiçbir şey bilmediği” bir istihbarat ortamından çok, parçalı bilginin bulunduğu fakat hâkim varsayımlarla çeliştiği için yeterli ağırlığı kazanamadığı bir durumu ifade etmektedir. Nitekim 7 Ekim saldırısı, tek büyük bir istihbarat hatasından ziyade, siyasi, askerî ve istihbari düzeylerde biriken bir dizi sorun ve anlayışın sonucu olarak görülebilir.

Şekil 1’de görüldüğü üzere, bu süreçte Hamas’ın istihbarat toplama, karşı istihbarat ve harekât güvenliği faaliyetleri ile stratejik aldatma çabaları, İsrail’in “Hamas caydırıldı” varsayımını güçlendirmiş; bu da elde edilen ikazların yanlış yorumlanmasına yol açmış ve sonu başarısızlığa giden yolun taşlarını döşemiştir.

İsrail tarafındaki başarısızlığın daha derin bir boyutu, erken ikazın nasıl kavramsallaştırıldığıyla ilgilidir. Araştırmacılara göre 7 Ekim (Baram & Ben Israel, 2025, ss.472–473, 480–481), yalnızca istihbarat emarelerinin gözden kaçırılması değil, İsrail güvenlik doktrininin temel unsurlarından biri olan erken ikaz anlayışının değişen tehdit ortamına yeterince uyarlanamamasının da bir sonucudur. İsrail’in geleneksel erken ikaz yaklaşımı, büyük ölçüde komşu devletlerin düzenli ordularından kaynaklanan konvansiyonel tehditlere karşı şekillenmişken güvenlik ortamında devlet dışı silahlı aktörlerin ağırlığının artması, bu yaklaşımın yeniden değerlendirilmesini gerekli kılmıştır. Dolayısıyla sorun yalnızca Hamas

⁵ Hamas'ın 7 Ekim 2023'teki saldırılarından bir yıldan fazla bir süre önce, 2022 yılında İsrail istihbaratı tarafından ele geçirilen yaklaşık 40 sayfalık detaylı bir baskın ve işgal planının kod adıdır. Bilgi için bkz: <https://www.nytimes.com/2023/11/30/world/middleeast/israel-hamas-attack-intelligence.html>

hakkında istihbarat elde edilip edilmemesi değil, elde edilen istihbaratın değişen tehdit yapısına uygun bir erken ikaz anlayışı içerisinde değerlendirilip değerlendirilememesidir.

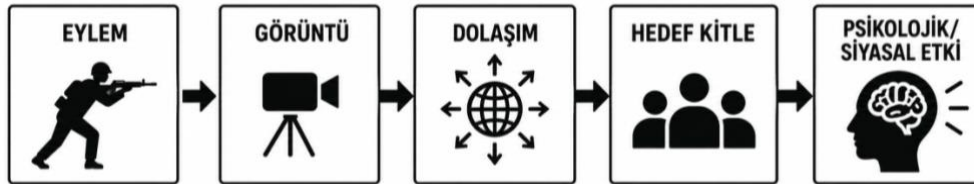
Bu çerçevede 7 Ekim'deki başarısızlık (Hitman, 2024, s.84), istihbarat döngüsünün tek bir aşamasına indirgenemeyecek daha geniş bir sistematik sorun olarak değerlendirilebilir. İsrail'in yaşadığı başarısızlık birbiriyle bağlantılı istihbarat, operasyonel ve siyasal düzeylerdeki sorunlarla açıklanmakta; istihbarat düzeyindeki veri toplama ve değerlendirme problemlerinin operasyonel kararlarla birleştiğine dikkat çekilmektedir. Bu bakımdan istihbarat başarısızlığı (Hitman, 2024, ss.93–94; Baram & Ben Israel, 2025, ss.480–481) yalnızca doğru bilginin elde edilememesi anlamına gelmemektedir. Mevcut bilgilerin hâkim varsayımlardan bağımsız biçimde sorgulanamaması, analiz sonuçlarının zamanında ve yeterli ağırlıkta bir ikaza dönüştürülememesi ve bu ikazın gerekli operasyonel tedbirleri harekete geçirememesi de başarısızlığın parçalarıdır. Bu durum, 7 Ekim stratejik sürprizinin tekil bir analist veya kurum hatasından ziyade istihbarat değerlendirmesi, erken ikaz ve operasyonel hazırlık arasındaki ilişkinin bütününde ortaya çıkan bir kırılma olarak ele alınmasını mümkün kılmaktadır. Ayrıca İsrail'in teknik istihbarata aşırı güveni (Jones & Pinfold, 2025, ss.40–41), yapısal sorunları ve mevcut siyasal varsayımlara bağlılığı bu başarısızlığın birbirini besleyen unsurları arasında sayılmaktadır.

SİLAHTAN KLAVYEYE: PSİKOLOJİK HARP

7 Ekim'in askerî sonuçları kadar önem taşıyan bir başka boyutu (Schleifer, 2014, ss.1–3), şiddetin görüntüye, mesaja ve psikolojik etkiye dönüştürülmesidir. Eylemin yarattığı korku, moral kaybı ya da siyasi baskı operasyonel etkinin bir parçası hâline gelmiştir. Bir “kuvvet çarpanı” olarak ele alınan psikolojik harp, hedef kitleleri dost kamuoyu, hasım kamuoyu ve tarafsız/uluslararası kamuoyu olarak ayırmaktadır. 7 Ekim, yalnızca sahadaki hedeflere yönelen fiziksel bir saldırı değil, farklı hedef kitlelerde değişik etkiler üreten bir iletişim dinamiği olarak da incelenebilir.

Saldırının dikkat çeken yönlerinden biri (Burda & Schleifer, 2026, ss.1–2), görünürlük üretme kapasitesinin operasyonel hazırlıklarla iç içe geçmesidir. Hamas saldırıyı kaydetmiş ve görüntüleri gerçek zamanlı yayımlamış; saldırının psikolojik etkisini fiziksel mekânın dışına taşımıştır. Bu çerçevede (Lev-On & Gozansky, 2026, ss. 1–3), GoPro kameralar, dronlar, cep telefonları, güvenlik kameraları ve sosyal medya platformlarının ilk 24 saatte yoğun bir görsel bilgi akışı yarattığı görülmektedir.

Şekil 2. Eylemden Psikolojik Etkiye İletişim Mekanizması

Şekil 2’de görüldüğü üzere, söz konusu iletişim mekanizması, eylemin görüntüye dönüştürülmesi, görüntünün dolaşıma sokulması, hedef kitleye ulaştırılması ve nihayetinde psikolojik ve siyasi etkiler üretmesi şeklinde birbirini takip eden aşamalardan oluşan bir zincir olarak değerlendirilebilir. Şiddetin fiziksel etkisi (Burda & Schleifer, 2026, ss.1–3) belirli bir mekânla sınırlı kalırken kaydedilen görüntülerin hedef kitlesi coğrafi olarak çok daha geniştir. Ancak psikolojik harbin etkisi her zaman tek yönlü işlemez. Korku yaratmayı ve morali zayıflatmayı amaçlayan mesajların İsrail toplumunda beklenenin tersine, mobilize edici sonuçlar doğurduğu da göz ardı edilmemelidir.

Saldırı sonrasında öne çıkan psikolojik harp vasıtalarından birisi de rehineler olmuştur. Rehin alma (Flamer & Tsachi, 2026, ss.1–4), müzakerelerde kullanılabilecek fiziksel bir pazarlık unsuru olmanın ötesinde, uzun süreli psikolojik harbi sürdürme kapasitesi sağlar. 7 Ekim 2023 ile 2025 baharı arasındaki rehine videolarının incelendiği bir araştırmada, İsrail toplumu ve karar vericiler, Hamas'ın psikolojik harp faaliyetlerinin temel hedef kitleleri olarak tanımlanmıştır. Rehine meselesindeki toplumsal hassasiyetler, sistematik biçimde kullanılmıştır. Böylece saldırının psikolojik harp etkisi ilk günle sınırlı kalmamış; rehine videoları aracılığıyla bu etkiye süreklilik kazandırılmıştır.

Psikolojik harp, saldırının alternatifi değil, kinetik eylemin psikolojik etkisini fiziksel alanın ötesine taşıyan, zaman boyutunu uzatan tamamlayıcı bir araç olarak değerlendirilmelidir. Asimetrik güç dengesi içinde Hamas, İsrail'in konvansiyonel askerî kapasitesine denk bir güç üretmeye çalışmak yerine 7 Ekim görüntülerini, yarattığı psikolojik sürprizi ve rehine meselesini farklı hedef kitlelere yönelik psikolojik harp malzemesine dönüştürme yolunu seçmiştir. Bu seçim, Hamas'a kısa vadede geçici bir psikolojik üstünlük de sağlamıştır. Saldırı öncesinde İKK ve aldatma yoluyla rakibin algısını şekillendirmeye yönelik mücadele, saldırı sonrasında eylemlerin nasıl algılanacağını etkilemeyi amaçlayan psikolojik harbe dönüşmüştür.

SONUÇ

Aksa Tufanı; asimetrik güç, stratejik sürpriz, nitelikli istihbarat, İKK, aldatma ve psikolojik harp unsurlarının uyum içinde kullanıldığı, birbirini tamamlayan bir “operasyonel” başarıdır. Bu operasyon, zayıf bir devlet dışı aktörün, rakibinin genel fiziki/askerî üstünlüğünü tamamen ortadan kaldırmaksızın, belirli bir zaman ve mekân diliminde sınırlı kapasitesini etkili biçimde kullanarak geçici bir üstünlük elde etmesine tipik bir örnektir.

Bu nedenle, stratejik sürpriz bir güç eşitleyicisi değil, geçici bir güç çarpanıdır. Sürprizin sağladığı başlangıç avantajı kalıcı da değildir. Çatışma uzadıkça fiziki kapasite, kaynaklar ve seferberlik gücü yeniden çatışma ortamında ağırlık kazanır. Saldırıya uğrayan tarafın siyasi ve toplumsal mobilizasyonu da başlangıçtaki avantajın etkisini değiştirebilir. Kısa vadede güç çarpanı olarak işleyen sürpriz stratejisi, zamanla direnç çarpanına dönüşebilir. Dolayısıyla taktik başarı, operasyonel sürpriz ve stratejik başarı aynı kavramlar değildir.

7 Ekim aynı zamanda istihbarat ile psikolojik harp arasındaki iki yönlü ilişkiyi ortaya koymaktadır. Saldırı öncesinde Hamas açısından asıl sorun görünmemek ve niyetinin yanlış algılanmasını sağlamakken, saldırının başlamasıyla daha fazla görünür olmak bir amaca dönüşmüştür. Saldırı öncesinde harekât güvenliği ve aldatma yoluyla hazırlıklarını gizleyen Hamas, saldırı sonrasında görüntüleri ve rehine meselesini psikolojik ve siyasi etki yaratmak amacıyla kullanmıştır. Bununla birlikte 7 Ekim'in psikolojik harp boyutu, saldırının bütün amaçlarının propagandaya indirgenebileceği anlamına gelmez. Propaganda, kinetik eylemin etkisini farklı hedef kitlelere taşıyan tamamlayıcı bir stratejik araçtır.

Yazının başında yöneltilen “Hamas, İsrail karşısındaki belirgin askerî ve teknolojik güç asimetrisine rağmen 7 Ekim 2023'te stratejik sürprizi nasıl yaratabildi ve saldırının ilk aşamasındaki operasyonel etkiler, sonraki yaklaşık üç yıllık süreçte ne ölçüde sürdürülebilir stratejik sonuçlara dönüşebildi?” şeklindeki soruya iki aşamalı bir yanıt verilebilir.

Birincisi, belirgin bir güç asimetrisi içindeki devlet dışı aktör, rakibinin toplam askerî kapasitesine denk bir kapasite kurmaksızın da istihbarat, aldatma, yerleşik algıdan yararlanma ve eş zamanlı operasyonel hareket yoluyla belirli bir zaman aralığında stratejik sürpriz etkisi yaratabilir.

İkincisi, bu seçim kendiliğinden uzun dönemli stratejik başarıya dönüşmez. Sürprizin etkisi ortadan kalktığında, yapısal güç asimetrisi yeniden önem kazanır. Askerî karşılık, siyasi mobilizasyon, bölgesel gelişmeler ve uluslararası tepkiler ise başlangıçta elde edilen avantajın niteliğini değiştirebilir.

Aksa Tufanı'nın İsrail açısından iç ve dış politikada güçlü bir siyasal söylem kaynağı hâline geldiği görülmektedir. Saldırının yarattığı korku, öfke ve güvensizlik ortamı, savaşın sürdürülmesi ve askerî operasyonların kamuoyuna gerekçelendirilmesi bağlamında İsraili siyasi aktörlerin söylemlerinde merkezî bir yer edinmiştir. 7 Ekim'in yarattığı travmanın siyasal söylemde sürekli yeniden üretilmesi ve yer yer köpürtülmesi, hükümetin güvenlik politikalarını meşrulaştırmasına ve savaş öncesinde derinleşmiş olan iç siyasal bölünmelerin geçici olarak geri plana itilmesine hizmet eden bir çerçeve oluşturmuştur.

Bu söylemsel çerçeve, İsrail toplumunun tarihsel hafızasında merkezî bir konuma sahip olan Holokost travması ve "bir daha asla" anlayışıyla da birleşmiştir. 7 Ekim sonrasında İsraili üst düzey yöneticilerin saldırıyı Holokost ile ilişkilendiren benzetmelere sıklıkla başvurusu, yaşanan güvenlik şokunun tarihsel travma üzerinden anlamlandırıldığını göstermektedir. Bu bağlamda İsrail'in Gazze'ye yönelik askerî harekâtı, resmî söylemde yalnızca 7 Ekim'e verilen bir karşılık olarak değil, "Yahudilerin yeniden savunmasız bırakılmayacağı" düşüncesi üzerinden varoluşsal bir güvenlik mücadelesi olarak çerçevelenmiştir. Bu da İsrail iç politikasını biçimlendiren psikolojik savaşın öteki yüzüdür.

Sonuç olarak Aksa Tufanı'nın asimetrik çatışmalar açısından ortaya koyduğu temel görünüm şudur: "daha zayıf olan aktörün sürpriz yoluyla güç asimetrisinin etkisini geçici olarak aşabilmesi ile bu anlık avantajı sürdürülebilir stratejik kazanıma dönüştürebilmesi iki ayrı sorun alanıdır." Hamas'ın hazırlıklarını İsrail'in gözünden ve kulağından gizleyebilmesi ve İsrail'in yerleşik algılarından yararlanabilmesi, saldırının ilk aşamasındaki operasyonel sürpriz etkisine katkıda bulunmuştur. Ancak bu durum iki taraf arasındaki yapısal güç dengesini ortadan kaldırmamıştır. Sürpriz etkisi sönümlendiğinde ortaya çıkan ise İsrail'in verdiği ölçsüz tepkinin uzun vadede İsrail'in meşruiyetini ve uluslararası itibarını erozyona uğratan bir süreç dönüşmesidir.

KAYNAKÇA

- Baram, G., & Ben Israel, I. (2025). Redefining vigilance: Reevaluating the meaning of early warning in Israel's security doctrine and the October 7 attack. *Intelligence and National Security*, 40(3), 470–485. <https://doi.org/10.1080/02684527.2025.2466267>
- Barnea, A. (2026). " Hamas is deterred " as wishful thinking: An analysis of how Israel empowered Hamas to attack Israel on October 7. *Journal of Strategic Studies*, 49(1), 34–64. <https://doi.org/10.1080/01402390.2025.2565186>
- Burda, R., & Schleifer, R. (2026). Personal ties as force multipliers in psychological warfare: Hamas's PSYOP after October 7. *Israel Affairs*. <https://doi.org/10.1080/13537121.2026.2625801>
- Flamer, N. (2023). "An asymmetric doubling": A nonstate actor using the method of doubling sources—Hamas against Israeli intelligence. *International Journal of Intelligence and CounterIntelligence*, 36(1), 63–77. <https://doi.org/10.1080/08850607.2022.2104054>
- Flamer, N., & Tsachi, A. (2026). "All the world's a cage": A cinematic analysis of Hamas's hostage videos as part of its psychological warfare effort during the post-October 7 Gaza

- War (October 2023–Spring 2025). *Terrorism and Political Violence*. <https://doi.org/10.1080/09546553.2026.2694782>
- Hitman, G. (2024). What went wrong? Israeli misconceptions and the October 2023 surprise. *Middle East Policy*, 31(3), 82–94. <https://doi.org/10.1111/mepo.12762>
- Hokayem, E. (2023). The Gaza war and the region. *Survival*, 65(6), 57–66. <https://doi.org/10.1080/00396338.2023.2285603>
- International Court of Justice. (2025). *Obligations of Israel in relation to the presence and activities of the United Nations, other international organizations and third States in and in relation to the Occupied Palestinian Territory* (Advisory opinion, 22 October 2025, A/80/502). United Nations.
- Jones, C., & Pinfold, R. G. (2025). Israel and the politics of intelligence failure on 7 October. *The RUSI Journal*, 170(3), 40–50. <https://doi.org/10.1080/03071847.2025.2487510>
- Karam, J. G. (2026). Knowing without seeing: Delegated warning, U.S. intelligence, and the October 7, 2023 strategic surprise. *Comparative Strategy*, 45(5), 735–761. <https://doi.org/10.1080/01495933.2026.2626403>
- Lev-On, A., & Gozansky, Y. (2026). The mediatization of war: A roadmap for research based on the October 7, 2023, Hamas attack on Israel. *Armed Forces & Society*. <https://doi.org/10.1177/0095327X261429046>
- Nizamis, K. (2026). Rethinking strategic surprise: A process-oriented theoretical framework. *Comparative Strategy*, 45(2), 196–218. <https://doi.org/10.1080/01495933.2025.2567978>
- OCHA - United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs. (2026, August 7). *Humanitarian situation report | 7 August 2026*. United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs – Occupied Palestinian Territory, <https://www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-report-7-august-2026>
- Schleifer, R. (2014). Psychological warfare in the Arab-Israeli conflict. *Palgrave Macmillan*. <https://doi.org/10.1057/9781137467034>
- Seloom, M. (2026). Veiled intentions: Hamas's strategic deception and intelligence success on 7 October 2023. *Intelligence and National Security*, 41(1), 81–108. <https://doi.org/10.1080/02684527.2025.2576903>
- Sobelman, D. (2026). The strategic origins of Hamas's October 7 attack. *Studies in Conflict & Terrorism*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1080/1057610X.2026.2613426>
- State of Israel. (2026). *Swords of iron: IDF casualties*. Israel Ministry of Foreign Affairs. Retrieved September 29, 2026, from <https://www.gov.il/en/pages/swords-of-iron-idf-casualties>
- Wirtz, J. J. (2009). Theory of surprise. In P. Gill, S. Marrin, & M. Phythian (Eds.), *Intelligence theory: Key questions and debates* (ss. 73–86). Routledge.
- World Bank, European Union, & United Nations. (2026, April 20). *Rapid damage and needs assessment Gaza strip*. World Bank, <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/e539cbf23b348c3d4fc69b8a7e9c9d7d-0280062026/>
- Wyss, M. (2024). The October 7 attack: An assessment of the intelligence failings. *CTC Sentinel*, 17(9), 1–9.